

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([en](#)) is onlangs gewijzigd.

Engels

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Swipe to change

Nationale wetgeving

Ierland

Op deze pagina vindt u informatie over het rechtsstelsel in Ierland.

Er bestaat geen officiële vertaling in de door u gewenste taal.

U kunt van deze tekst wel een automatische vertaling raadplegen. Let op: zo'n automatische vertaling dient alleen ter informatie. De beheerder van deze website kan niet instaan voor de kwaliteit van die vertaling.

-----Nederlands-----BulgaarsSpaansTsjechischDeensDuitsEstsGrieksFransKroatischItaliaansLetsLitouwsHongaars

MalteesPoolsPortugeesRoemeensSlowaaksSloveensFinsZweeds

Het [Ierse rechtsstelsel](#) kent diverse rechtsbronnen en werkt volgens de principes van het *common law*-systeem of het gewonterecht. De huidige Ierse grondwet is van kracht sinds 29 december 1937 en is de basiswet van het land. Artikel 15.2.1 van de grondwet bepaalt dat de bevoegdheid om wetten vast te stellen uitsluitend berust bij het *Oireachtas* (Parlement). Voorts bepaalt artikel 34.1 van de grondwet dat recht moet worden gesproken in bij wet opgerichte rechtbanken die worden voorgezeten door rechters die zijn aangesteld op een wijze als bepaald in de grondwet.

De grondwet voorziet in een scheiding van de machten in een wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht. Hiermee wordt gewaarborgd dat geen van de machten zich kan mengen in de aan de twee andere machten toegeschreven taken.

Niettegenstaande de scheiding der machten oefenen de rechtbanken een grondwettelijke functie uit wanneer zij de grondwettigheid en de wettigheid van andere staatsorganen toetsen. Het rechtsapparaat is bij de uitoefening van zijn functies onafhankelijk van de regering.

De grondrechten van de burger zijn gewaarborgd in de artikelen 40-44 van de grondwet.

Rechtsbronnen

Soorten rechtsinstrumenten – beschrijving

Krachtens artikel 15.1 van de grondwet bestaat het *Oireachtas* uit de president van Ierland, de *Dáil Éireann* (het Lagerhuis) en de *Seanad Éireann* (het Hogerhuis). Artikel 15.2.1 bepaalt dat de bevoegdheid om wetten vast te stellen uitsluitend berust bij het *Oireachtas*. De wetten die zijn aangenomen door het *Oireachtas* worden "primaire wetgeving" genoemd.

Artikel 15.2.2 regelt de vaststelling en erkenning van "afgeleide wetgeving" of secundaire wetgeving, waaronder maatregelen, verordeningen, voorschriften, regelingen en besluiten die bij delegatie tot stand komen onder eerbiediging van de door het *Oireachtas* vastgestelde wettelijke beperkingen. Een regeringsminister (of, in voorkomend geval, een lokale overheid) kan afgeleide wetgeving uitvaardigen op voorwaarde dat de door het *Oireachtas* opgelegde randvoorwaarden en beperkingen in acht worden genomen.

De rechterlijke bevoegdheden van de staat worden waargenomen door het rechtsapparaat, overeenkomstig artikel 34 van de grondwet en een reeks wetten, waaronder voornamelijk de Wet op de rechtbanken (Oprichting en grondwet) van 1961 en de Wet op de rechtbanken (Aanvullende bepalingen) van 1961, zoals gewijzigd. De rechtspraak is gebaseerd op het rechtersrecht en het geheel van beslissingen dat voorziet in de ontwikkeling en interpretatie van de jurisprudentie en de interpretatie van de wetgeving.

Normenhiërarchie

De grondwet is de hoogste wet van de staat en is slechts ondergeschikt aan de eisen van het Europees recht; de grondwet prevaleert boven andere, lagere rechtsbronnen, inclusief het gewonterecht. De rechtsgeldigheid van alle voorschriften die van dergelijke bronnen zijn afgeleid, wordt getoetst aan de grondwet. Voorschriften uit het gewonterecht of de wetgeving die in strijd zijn met de grondwet zijn ongeldig en hebben derhalve geen rechtsgevolg. De bepalingen van de grondwet zijn vatbaar voor interpretatie door de hogere rechtbanken, ofschoon de grondwet slechts bij referendum kan worden gewijzigd.

Ierland is een dualistische staat. Krachtens artikel 29.6 van de grondwet bepaalt het *Oireachtas* in welke mate internationale overeenkomsten rechtskracht hebben. Dit betekent dat internationale overeenkomsten pas van toepassing zijn wanneer zij in nationale wetgeving zijn omgezet. Het EU-recht vormt een uitzondering op deze regel. Overeenkomstig artikel 29 van de grondwet heeft het EU-recht wel rechtskracht. Dit betekent dat alle wetten en maatregelen die Ierland als lid van de Europese Unie moet aannemen in beginsel niet ongeldig kunnen worden gemaakt door de bepalingen van de grondwet.

Aan het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens is rechtskracht verleend bij de Wet op het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens die op 31 december 2003 in werking is getreden. Het verdrag maakt deel uit van het Ierse recht in zoverre het niet in strijd is met de grondwet.

Institutioneel kader

Instellingen belast met de vaststelling van rechtsvoorschriften

Proces van wetgeving

Zie de volgende websites voor meer gedetailleerde informatie over de voornaamste overheidsinstellingen:

[Ierse grondwet](#);

[korte leidraad bij het proces van wetgeving](#).

Juridische gegevensbanken

Het elektronische Ierse staatsblad (eISB)

Het eISB voorziet in:

volledig doorzoekbaar xhtml-formaat;

de wetten van het *Oireachtas* (Parlement) uit de periode 1922 – 2008;

de afgeleide wetgeving (wetgevingsinstrumenten) uit de periode 1922 – 2008;

het wetgevingsregister (1922 – 2005);

de in pdf-format (niet doorzoekbaar) beschikbare wetten van het *Oireachtas* (Parlement) en afgeleide wetgeving (wetgevingsinstrumenten) uit 2009.

Officiële website van het Lagerhuis en het Hogerhuis van het Oireachtas

De officiële website van [het Hogerhuis en het Lagerhuis van het Oireachtas](#) bevat de volgende documenten:

Huidige wetgeving

Deze website biedt toegang tot de volledige tekst van de wetten die door het Oireachtas zijn aangenomen vanaf 1997 tot nu. De wetgeving wordt gepubliceerd in de regelgevende taal (Iers, Engels of beide) en moet verplicht worden vertaald in de andere officiële taal. Het Iers is de eerste officiële taal. Zie artikelen 8 en 25.4.4 van de grondwet.

De wettekst wordt aangeboden als een pdf-bestand waarin de verschillende onderdelen van de inhoudsopgave een koppeling naar de dienovereenkomstige artikelen van de wet bevatten.

Jaarlijks worden ongeveer veertig wetten vastgesteld. De tekst is beschikbaar in html-format.

Wetsvoorstellen

De website biedt tevens toegang tot de **wetsvoorstellen** die sinds 1997 tot nu zijn ingediend. Het gaat daarbij om:

de volledige originele tekst van de wetsvoorstellen (inclusief de toelichtingen);

gewijzigde wetsvoorstellen (van een huis of een commissie);

koppelingen naar de debatten die over de wetsvoorstellen zijn gevoerd;

een lijst van amendementen op wetsvoorstellen. De tekst van de wetsvoorstellen is beschikbaar als een pdf-bestand waarin de verschillende onderdelen van de inhoudsopgave een koppeling naar de dienovereenkomstige artikelen van de wet bevatten.

Historische wetgeving

De website bevat ook de wetten van het Oireachtas uit de periode 1922 – 2002 / Achtanna an Oireachtais 1922 – 2002.

De toegang tot de gegevensbank is **kosteloos**.

Links

[Informatie over het rechtsstelsel](#), [Informatie over de overheidsinstellingen en de grondwet](#), [Korte leidraad bij het proces van wetgeving](#),

[Elektronisch staatsblad](#)

Laatste update: 12/11/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.